

Joensuun korkeakoulu on viime vuoden lopussa vahvistetulla lailla muutettu tiedekuntapohjaiseksi yliopistoksi. Lisäksi korkeakoulu sai kaksi uutta professuuria: yhteiskuntapolitiikan sekä energiapuun ja turvetalouden.

Tieteellinen työ on rehtori Pentti Mälkösen äskettäin antaman lausunnon mukaan ollut varsin vireää. Korkeakoulu on harrastanut myös tutkijain ja luennoitsijain vaihtoa.

Professorit Seppo Kellomäki ja Heikki Kirkinen sekä maisteri Matti Jeskanen ovat luennoineet Petroskoin yliopistossa.

Korkeakouluun pyrkijöitä on ollut ennätysmäärä. Viime syksynä pyrki 10.000 ja vajaa 800 pääsi aloittamaan opintonsa. Metsänhoitajakoulutukseen haki 1009, ja näistä hyväksyttiin vain 29.

Käbi Laretei — Martta Kuikka. Maailmankuulu virolainen naispianisti Käbi Laretei esiintyi tammikuussa Ruotsin televisiossa. Ohjelman nimenä oli "Ilta Käbin seurassa", virokseksi "Öhtu Käbiga".

Illan ytimenä oli "juurten ja alkuperämiljööön" esittely. Osallisina olivat vielä virolainen taideprofessori Enno Hallek, espanjalainen Micaela von Gegerfelt, suomalainen laulajatar Arja Saijonmaa ja karjalainen itkijäperinteen jatkaja Martta Kuikka. Martan esityksestä virolaislehti Eesti Päevaleht 15.1.83 mainitsee:

"Flamencosta juttu siirtyi ja ohjelmassa esiintyi pesunkestävä karjalainen itkijänainen Martta Kuikka, joka totisesti esityksensä aikana suggeroi itsensä ohjaamattomaan (= aitoon) itkutunnelmaan."

Käbi Laretei pakeni maansa uutta miehitystä ja asuu Ruotsissa.

Korpiselkätalo hanke on ottanut merkittävän askeleen kohti toteutumista. Kiinteistö Oy Korpiselkätalo perustettiin 31.1.83 Tuupovaarassa. Tehdystä 445:stä osakemerkinnästä paikalla oli edustettuna 264 osaketta.

Yhtiön hallitukseen valittiin:

Rauna Pärssinen (varajäsen Reijo Erttola), Jouko Tuovinen (Alpo Turunen), Pekka S. Vatanen (Tapio Salonen), Impi Salonen (Pauli Jeskanen), Hannu Tahvanainen (Matti Mantsinen) ja Keijo Laaksonen (Veijo Toivanen). Tilintarkastajiksi valittiin pankinjohtajat Niilo Lauronen ja Raimo Natunen.

Perustamiskokouksessa toimi puheenjohtajana kunnanjohtaja Jussi Hoskonen ja sihteerinä koulutoimenjohtaja Keijo Laaksonen. Varsinaisen kokouksen päätteeksi selosti talon suunnittelua ins. Kari Pelli.

Raamattu on tyhjentyvän lähde

Lehtemme neuvottelukunnan jäsenen *Voitto Setälän* kuulo on viime aikoina pahasti reistailut. Varsinkin puhelimesta kuuleminen on vaikeata. Tällöin hän käyttää avuksi vastakysymyksiä ja pyytää niihin vastaamaan myönteisessä tapauksessa "on, on" ja kielteisessä "ei, ei". Pelkkä "on" tai "ei" näet saattaa ponnottomana jäädä häneltä tajuumatta.

Vakavamieliseksi mainittu Setälä kuuluu ammentaneen keinonsa suoraan Raamatusta. Meitähän — tällä kertaa myös miehiä — kehoitetaan käyttämään yksinkertaista ja selkeätä puhetapaa, juuri "on, on" ja "ei, ei" mallin mukaan, sillä "mitä siihen lisätään, se on pahasta" (Matt. 5:37).

LUONTOLA

Kokeile muutaman päivän PAASTOA
Tunnet puhdistuvs ja virkistyväsi.
Olosi on kevyt.

Luontolan kylpykuuri koostuu luis Kuhne'n höyry-, lähdevesi- ja savihoitomenetelmästä sekä kasvisruokavaliosta

HOITOMUODOT:

— pastot	— hieronnat
— diabetes ruokavalio	— solarium
— öljykuurit	— sauna ja uima-allas
— fysikaaliset hoidot	— lääkäri ja sairaanhoitaja

LUONTOLASSA on mukavia seurusteluhetkiä, rauhalliset kävelytiet, ihana mäntyharju, pururata hölkkiläijille, tenniskenttä ja uimaranta.

Varaa paikka ja aika, neuvottele yksilöllisestä hoito-ohjelmasta.

03100 NUMMELA — Puh. 913-23055

MERKKIPÄIVIÄ

Jussi Vesa.

80 vuotta täytti inkeriläinen heimoveli, konttoripäällikkö Jussi Vesa Helsingissä 1.1.1983. Hän on syntynyt Pohjois-Inkerissä, Vuoleen seurakunnan Katumaan kylässä maanviljelijän poikana. Hän sai monipuolisen koulusivistyksen ja kielitaidon kotiseudullaan ja Suomessa täydensi niitä Kotkan kauppaopistossa. Koneliike Singerin palveluksessa hän oli 40 vuotta, aluksi Sortavalassa, myöhemmin

Helsingissä.

Jussin venäjänkielen taitoa on tarvittu mm. vuoden 1944 välirauhan neuvotteluissa. Heimotyössä hän on ollut koko elämänsä ajan. Nyt hän Helsingissä johtaa "Inkerin Ukot" nimistä kerhoa, toveripiiriä, johon pääsevät 50 vuotta täyttävät inkeriläisukot. Kerho tarinoi inkeriläisten ja maailman asioista leppoisaan tapaan. Jussi on ollut merkittävä itäkarjalaisten sekä seuramme ja heimojulkaisumme ystävä.

75 vuotta täytti Aino E t t a n e n 20. 12. 82 Turussa. Hän on edesmenneen kyykkäveteraani Hugo Ettasen puoliso ja syntynyt Impilahden Kerisyrylässä.

50 vuotta täytti Kadettikoulun johtaja, eversti Sami S i h v o 13. 12. 82 Helsingissä. Hän on syntynyt Käkisalmissa, valmistunut aktiiviupseeriksi v. 1954, suorittanut yleisupseeritutkinnon Sotakorkeakoulussa v. 1969 sekä käynyt laskuvarjouseerikoulun Ranskassa ja sotakorkeakoulun Pariisissa.

50 vuotta täytti kyykkäveli Reijo K a l l i o k o s k i 25. 12. 82 Turussa. Hän on Karjalan vävy ja syntynyt Sievissä.

50 vuotta täytti kyykkäveli Johannes K a r h u 28. 1. 83 Loviisassa. Hän vei kyykän Loviisaan. Koti jäi Suojärvelle brihatsuijäs.

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet

Nina Petriaho kuoli 4.1.83 Tampereella. Hän oli syntynyt Suojärvellä 17.1.31. Suku on kotoisin Porajärveltä.

Jääkärieverstiluutnantti, laivanvarustaja RAGNAR NORDSTRÖM kuoli jouluyönä Loviisassa

Hän oli syntynyt 16.1. 1894 Loviisassa, jossa myös aloitti koulunkäyntinsä ja jatkoi opintojaan vv. 1912—13 Helsingfors Handelsskolanissa. Vuosina 1915—17 nähtiin hänet jääkäripataljoona 27:n riveissä. Vapausotamme Nordström osallistui jääkäriluutnanttina ja komppanian päällikkönä ja haavoittui vaikeasti Tampereen valloituksen johtaneissa Lempäälän taisteluissa 7.4. 1918.

Nordström erosi vakinaisesta palveluksesta v. 1919 jääkärikapteeniksi ylennettynä. Siviilielämään siirtymisen myötä alkoi Ragnar Nordströmin mittava elämäntyö suurliikemiehenä, isänmaan ystävänä, lahjoittajana ja lähimmäisen auttajana. Hänen elämäntyönsä perustuu pohjimmiltaan laivanvarustuseinkeinon ja siihen liittyviin ahtaus- ja laivanselvitystoimintoihin.

Ragnar Nordström.

Laivanvarustuksen hän aloitti vuonna 1923 ostettuaan osake-enemmistön Lovisa Angfartygs Ab:ssa. Laivanselvitys- ja ahtausliikkeitä hän on johtanut Loviisassa, Kokkolassa, Hangossa ja Petsamossa. Mainittakoon, että Nordström menetti sotien aikana prosentuaalisesti eniten laivoja Suomen laivanvarustajista elikkä yhteensä 13 kauppalaivaa.

Hänen toimintansa Petsamossa vv. 1933—44 oli uraa uurtavaa. Häntä voidaan pitää Suomen Jäämeren kalastuksen isänä. Sitä todistavat Petsamon Öljy- ja Kalanjauhotehdas Oy ja Petsamon Kala Oy.

Laivanvarustaja Nordströmin liikemiestoiminta voidaan kiteyttää nimeen Nordström-yhtymä, jonka johtokunnan puheenjohtajana ja toimitusjohtajana hän oli yli neljäkymmentä vuotta. Suurimmillaan on Nordström-yhtiöihin kuulunut puolensataa yritystä.

Meren viljelyn ohessa on häneltä liiennyt aikaa ja harrastusta muillekin, kaukana merenkulusta oleville aloille. Jääkärieverstiluutnantti Ragnar Nordströmissä yhdistyy harvinaisella tavalla patriotti ja suurliikemies. Hän oli aloitteentekijänä Itä-Karjalan retkikunnalle, jonka tarkoituksena oli luoda paremmat neuvotteluasetat solmittaessa lopullista rauhaa. Hänen aseostonsa talvisodassa Lapin rintamalle ovat tunnetut. Synnyin- ja kotiseutunsa Loviisan hyväksi hän on myös edistyksellisellä ja sosiaalisella saralla saanut aikaan paljon näkyvää. Invaliidikylä Loviisan Antinkylässä, työ sotainvaliidien tukemiseksi, Loviisan — Lahden rautatien normaali-raitiseksi saattaminen, Loviisan Yhteislyseo, Kurki-kaivo muun muassa muistuttavat jälkipolville Loviisan ensimmäisen kunniaporvarin työstä kaupunkinsa hyväksi.

Jääkärieverstiluutnantiksi reservissä hänet ylennettiin v. 1940. Ansoistaan isänmaan ja kansakunnan hyväksi hänelle on myönnetty lukuisa määrä erilaisia kunnia- ja ansiomerkkejä. Omien yritystensä johtamisen ohella on evl. Nordström kuulunut myös Enso-Gutzeit Oy:n ja Vakuutusyhtiö Fennia-Patrian hallintoneuvostoihin.

Konevitsan luostarin viimeinen munkkivanhus munkkidiakoni Joona (Ivan Stepanovitsh Värtsijeff) kuoli Joensuun Keskussairaalassa 28.11.1982.

Hän oli syntyisin Aunuksen Alavoisista ja siirtynyt Suomeen viime sotia edeltäneinä vuosina. Munkkidiakoni Joona palveli Karjalan luostareissa työmiehenä. Konevitsan luostarin veljestön yhteyteen hän siirtyi vuonna 1942 ja kilvoitteli Keiteleen Hiekassa aina vuoteen 1956, jolloin Konevitsan viimeiset munkit siirtyivät Heinävedelle Uuden Valamon yhteyteen.

Valamossa isä Joona jatkoi entisiä kuuliaisuus-tehtäviään toimien mm. pehtorina ja leipurina.

Munkiksi hänet oli vihitty vuonna 1946 ja diakoniksi vuonna 1954. Viimeiset elinvuotensa isä Joona vietti Liperin vanhainkodissa, jossa hänellä oli yksityishuone.

Isä Joona viljapellon ääressä.

Vainaja siunattiin Uuden Valamon hautausmaan tsasounassa 8.11.

Viimeisen palveluksen toimitti pappismunkki Herman. Tilaisuuteen oli luostariveljien lisäksi saapunut vainajan ystäviä.

Olkkoon hänen muistonsa ikuinen!

Outi Vasiljovna K a t a l k i n , o.s. Kuznetsov, oli syntynyt 14.3. 1898 rajan takana entisen Säämäjärven kunnan Ylälehen Joella, kylässä, jossa v. 1905 oli 38 taloa ja 180 asukasta. Perin nuorena, 17-vuotiaana, hän meni naimisiin rajan tälle puolelle Suojärven Hyrsylään Timo Misanpoika Katalkinin kanssa, joka oli syntynyt v. 1896. Sodan ja sotavankeuden jälkeen Katalkinin perhe asui Juuassa kuten enimmäkseen muukin Hyrsylän rahvas. Outilla ja Timolla oli 13 lasta, joista vielä on elossa kahdeksan. Heidän uusi kotinsa oli pieni maatila Juuan Nunnanlahdessa; siinä asuu nykyään heidän poikansa Niilo.

Olin 1960- ja 1970-luvulla haastatellut muutamia Hyrsylän mutkan karjalaisia sekä Juuassa että Joensuussa, ja Molosofkinin Annia Siilinjärven Toivalassa, mutta hiukan syrjässä elänyttä Outi Katalkinia en ollut tavannut, vaikka hänestä kyllä olin kuullut. Kun sitten tammikuun alussa 1981 yhdessä professori Pekka Lehtimäen kanssa tein matkan Pohjois-Karjalaan, sain tilaisuuden Outi Katalkinan

Outi Katalkin.

haastatteluun. Oppaana hänen luokseen — kuten eräiden muidenkin Hyrsylän karjalaisten luo — oli Niilo Konttinen, joka entisen kotiseutunsa asukkaat hyvin tunsi ja minua tuolla matkalla muutenkin auttoi, myös haastatteluissa. Outi otti meidät vastaan niin ystävällisesti ja kauniisti kuin vain karjalainen emäntä osaa ottaa vastaan. Heti ensimmäisillä minuuteilla kävi selväksi, että Outi oli hyvämuistinen kertoja ja että hänen äidinkieltensä oli pitkästä evakkoajasta huolimatta harvinaisen hyvin säilynyt. Nauhurin pyöriessä hän muisteli kotiseutunsa hautausapoja, häämenoja ja parannustapoja.

Toinen matkani Outi Katalkinan luokse tapahtui kesäkuussa 1981 Joensuun korkeakoulussa pidetyn »Karjala tänään» -seminaarin jälkeen. Lähdin Joensuusta Pauli Revon matkassa Juukaan ja siellä nauhoitin vanhaa tuttua Kajoksisen Marttaa Vihtasuolla ja uutta tuttavaa Maria Salolatvaa Vuokkojärven rannalla sekä vihdoin Nunnanlahdessa Outi Katalkinaa. Outi oli ilmeisen väsynyt, sillä hän oli edellisenä pyhänä ollut hautaamassa elämänkumppaninsa Timon, mutta ilmeisesti hän virkistyi keskustelustamme. Nauhaa tuli tällä kertaa kaksi tuntia — ja jälleen oikein mielenkiintoisia tietoja elämästä hänen lapsuutensa mailla Ylälehen Joella ja myös Hyrsylässä. Tämä kerta jäikin viimeiseksi tapaamisksemme, valitettavasti, sillä Outi Katalkin kuoli 27. helmikuuta 1982.

Kaikkiaan tallensin näillä kahdella haastattelukerralla Outi Katalkinan kerrontaa ääninauhoihin hieman neljättä tuntia. Määrä ei ole suuren suuri, mutta se on korkealaatuista sekä kielen että sisällön puolesta. Niiden henkilöiden muistitietoa, jotka elivät Suojärven Hyrsylässä, on parin viimeksi kuluksen vuosikymmenen aikana saatu talteen melko paljon, etenkin ääninauhoihin. Outi Katalkin on kärkipaikalla näiden muistelijain joukossa. Keskustelukumppanille, siis minulle, Outi Katalkin on jäänyt mieleen ihmisenä, jossa vanha karjalainen kulttuuri näkyi parhaimmillaan, kauneimmillaan.

Pertti Virtaranta